

Lieksan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja kansallispuistoja, luonnonpuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisesta

Kaupunginhallitus 22.08.2022 § 255
520/11.01.00.05/2022

Valmistelija

Kaupunginjohtaja

Ympäristöministeriö pyytää Lieksan kaupungin lausuntoa hallituksen esityksen luonnoksesta vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonpuistoja, kansallispuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisesta.

Päivitettävät rauhoitussäännökset on tarkoitus kirjata perustuslain edellyttämällä tavalla lakiin. Tällä hetkellä ne on annettu asetustasolla. Rauhoitussäännökset myös päivitetään vastaamaan uudistettavana olevan luonnonsuojelulain säännöksiä.

Parhaillaan eduskunnan käsittelyssä olevassa hallituksen esityksessä uudeksi luonnonsuojelulaiksi ehdotetaan nykyisen luonnonsuojelulain nojalla perustettujen 13 kansallispuiston rauhoitussäännösten päivittämistä uuden lain mukaisiksi. Ympäristöministeriö on valmistellut tähän liittyvää ehdotusta vanhan, vuoden 1923, luonnonsuojelulain nojalla perustettujen kansallis- ja luonnonpuistojen ja muiden valtion suojelalueiden rauhoitussäännösten päivittämisestä. Lakiehdotus koskee 28 kansallispuistoa, 19 luonnonpuistoa ja 12 muuta valtion luonnonsuojelualuetta.

Useimmilla kansallispuistoilla, luonnonpuistoilla ja muilla luonnonsuojelualueilla on aluekohtaisia poikkeuksia, jotka koskevat muun muassa saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksia, paikallisten asukkaiden oikeuksia sekä puolustusvoimien toimintaa. Nämä säännökset on tarkoitus sisällyttää lainsäädäntöön päivitettyinä. Lisäksi saamelaisten kotiseutualueella on tarkoitus varmistaa saamelaisten kulttuurin ylläpitämisen ja kehittämisen edellytykset rauhoitussäännöksiin tehtävin kirjauksin. Esityksessä ei ehdoteta muutettavan nykyisten luonnonsuojelualueiden rajauksia eikä tehdä merkittäviä muutoksia voimassa oleviin rauhoitussäännöksiin.

Tavoitteena on, että eduskunta käsittelee lakiesityksen kevätistuntokaudella 2023 ja uudet rauhoitussäännökset tulisivat voimaan yhtä aikaa uuden luonnonsuojelulain kanssa kesäkuussa 2023.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään 23.8.2022.

Lieksan kaupungin lausunto:

Yleisesti ottaen voidaan todeta, että tavoite lainsäädännön päivittämisestä vastaamaan nykytilannetta on kannatettava. Myönteistä on myös se, että olemassa olevaa lainsäädäntöä pyritään yksinkertaistamaan siten, että aiemmin laissa ja asetuksessa ollutta sisältöä kootaan yhteen lakiin.

Lausunnolla olevassa lakiluonnoksessa Kolin kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta Lieksan kaupunki pitää hyvänä ja kannattaa sisältömuutosta, jolla mahdollistetaan maakaapelien sijoittaminen

kansallispuiston alueelle Metsähallituksen luvalla. Usein maakaapelien ympäristövaikutukset ovat vähäisempiä kuin ilmasähkölinoilla. On perusteltua, että ilmasähkölinoja voidaan tarvittaessa vaihtaa maakaapeleihin ja sijoittaa myös johtokäytävien ulkopuolisille alueille kuten esimerkiksi olemassa oleviin tienpohjiin. Lieksan kaupungin näkemys on yhteneväinen Metsähallituksen kanssa siitä, että tulevaisuudessa alueella todennäköisesti on tarvetta maakaapelointiin.

Lieksan kaupungin keskeisenä strategisena tavoitteena on kehittää Kolin kylää ja sen lähialueita yhteistyössä Juuan kunnan kanssa Kolin matkailuvision 2050 mukaisesti. Kolin kansallispuisto on keskeinen osa aluekokonaisuutta, jossa tärkeää on turvata kansallispuiston merkittävät luonnonsuojelulliset arvot ja kansallispuiston rakenteiden kestävyys. Toisaalta lainsäädännön on turvattava matkailuelinkeinon jatkuminen ja sen tarvitsema kehittyminen olemassa olevalla alueella. Myönteistä on, että lakiluonnoksessa Kolin kansallispuistosta annetun lain muuttamisesta pyritään turvaamaan matkailupalvelut mahdollistamalla tietyin edellytyksin palvelevan hotellin majoitus-, ravintola- ja muiden palvelutilojen sekä laskettelurakennelmien kunnostaminen ja rakentaminen. Sisältö vastaa Pallas-Yllästunturin kansallispuiston lain säädöstä. Tämä on Lieksan kaupungin näkökulmasta ehdottoman tärkeä ja kannatettava asia. Lisäyksenä lakiluonnoksen tekstiin Lieksan kaupunki esittää lisättäväksi täsmennyksen, jossa todetaan, että alueella sijaitsevat matkailu- sekä rinnetoiminnan alueet ja toiminta turvataan. Selvyyden vuoksi Lieksan kaupunki toteaa, että lakiluonnoksessa esitetyt matkailupalvelujen turvaamista ja kehittämistä koskevat rajoitteet ja erityisiä ehtoja tulee soveltaa ainoastaan kansallispuiston sisällä tapahtuvaan rakentamiseen ja toimintaan.

Lausunnolla olevassa lakiluonnoksessa todetaan Kolin kansallispuistoon liittyen, ettei uuden luonnonsuojelulain 50 § 1 mom. 10 kohdan mukainen hirven ja valkohäntäkauriin ajoa koskeva poikkeus olisi voimassa Kolin kansallispuiston alueella johtuen sen suurista kävijämääristä. Tavoitteena on varmistaa alueella liikkuvien matkailijoiden turvallisuus. Esitys on ymmärrettävä ajatellen Kolin kansallispuiston keskeisiä matkailijakohteita kuten Kolin huippua ja sen läheisyydessä sijaitsevia reittejä. Kolin kansallispuiston alue ulottuu kuitenkin varsinkin sen eteläosissa alueille, joissa matkailijoiden määrä on varsin vähäinen esimerkiksi hirvenmetsästysaikana. Toisaalta liikenneturvallisuuden kannalta olisi tarkoituksenmukaista sallia hirven ja valkohäntäkauriin ajaminen joiltakin osin myös kansallispuiston alueella. Tätä tukee se, että valtatie kuudella on tapahtunut useita hirvikolareita johtuen alueen hirvitihteydestä. Alueen ylitiheät hirvikannat aiheuttavat myös taloudellisia vahinkoja kansallispuistoon rajoittuville talousmetsien omistajille esimerkiksi taimikkovahinkoina. Edellä mainittuja kansallispuiston lainsäädäntöön liittyviä vaikutuksia ei ole tunnistettu lakiluonnoksen lain vaikutusten arvioinnissa.

Koiralla ajamisen salliminen mahdollistaisi yhtenäisten metsästysalueiden muodostumisen kansallispuiston eteläisiin ja matkailijamääriltään vähäisempiin osiin. Tällöin erityisesti Kolin kansallispuiston eteläisissä osissa sijaitsevaa hirvikantaa voitaisiin metsästää turvallisesti yhteensovittaen alueeseen kohdistuvia erilaisia tavoitteita. Hyvän vertailupohjan asian toteuttamiseksi tarjoaa laki ja asetus Pallas-Yllästunturin kansallispuistosta 4 §, jonka mukaista sisältöä metsästysoikeuden rajaamisesta voisi soveltaa hirven ja valkohäntäkauriin kohdalla Kolin kansallispuistossa erilaisten sisältötavoitteiden yhteensovittamisessa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja kansallispuistoja, luonnonpuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisesta.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettuja kansallispuistoja, luonnonpuistoja ja eräitä luonnonsuojelualueita koskevien lakien muuttamisesta. Vieraslajien osalta kaupunginjohtaja täydentää lausuntoa käydyn keskustelun pohjalta.
Lisätietoja	Kaupunginjohtaja Jarkko Määttänen, p. 040 1044 001, sähköposti jarkko.maattanen(at)lieksa.fi